

ملکول‌های دارویی تایید شده توسط FDA در سال ۲۰۰۵

دکتر فرشاد روشن خسیر

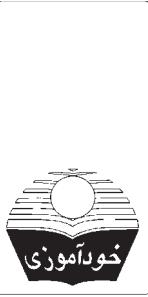
گروه فارماکولوژی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

✓ اهداف آموزشی

با مطالعه این مقاله می‌توانید:

- ۱ - نام داروهای جدید را فهرست نموده کاربرد عمده آن‌ها را ذکر نمایید.
- ۲ - ویژگی‌های فارماکولوژیکی و مکانیسم اثر هر یک از این داروها را شرح دهید.
- ۳ - تداخل‌های عمده دارویی ناشی از مصرف سایر داروها با داروهای جدید را توضیح دهید.
- ۴ - عوارض جانبی شایع یا مهم دارو را نام ببرید.
- ۵ - راههای تجویز و دوزهای مناسب آن‌ها را ذکر کنید.
- ۶ - هشدارهای لازم برای بیماران را ذکر و توصیه لازم به آن‌ها را اریه نمایید.

در شماره‌های گذشته (۲۰۳ و ۲۰۴) بخش‌های اول و دوم این مقاله را ملاحظه فرمودید در این شماره به منظور عرضه مطلب در قالب یک مقاله خودآموزی، فشرده‌ای از مطالب بخش‌های نخستین و در ادامه بخش سوم و آخر مقاله حضورتان تقدیم شده است.

سال ۲۰۰۵ FDA ملکول داروی جدید را مورد تأیید قرار داد. نکات عمده داروهای معرفی شده که در بخش اول و دوم آمد به قرار زیر است:

Deferasirox – یک چلاتور خوارکی آهن برای گرفتاران به سریار آهن است که در بیماران تالاسمیک امری اجتناب ناپذیر است. قبل از این داروی Deferiprone اولین چلاتور خوارکی آهن بود که به علت عوارض جانبی مورد تأیید FDA قرار نگرفت (نوتروپنی شدید) هر چند در اروپا تجویز می‌شود. در بیماران دریافت کننده «دفرازیروکس» انجام آزمون‌های عملکرد کبدی و نیز اندازه‌گیری کراتینین بیمار توصیه شده است. دارو به صورت قرص‌های ۱۲۵، ۲۵۰ و ۵۰۰ میلی‌گرمی به بازار عرضه شده که باید یکبار در روز و ۳۰ دقیقه قبل از غذا مصرف شود.

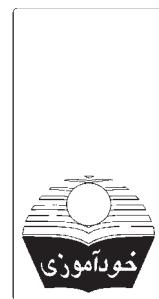
Entecavir – یک داروی ضدبیروس که برای درمان هپاتیت مزمن کبدی (HBV) در بالغین تأیید شده است. این دارو برای بیماران ۱۶ سال به بالا با دوز نیم میلی‌گرم، یکبار در روز تجویز می‌شود. «انتکاویر» تا حدودی ALT آمیلاز، لیپاز، بیلیروبین و قندخون ناشتا را بالا می‌برد. نیمه عمر حذفی این دارو چندین برابر داروهای Adefovir و Lamivudin است.

Exenatide – اولین عضو یک گروه دارویی (مقلد Incretin) است. اینکرتین‌ها پیتايد شبه گلوکاغنی (GLP-1) هستند که موجب بهبود کنترل قندخون می‌شوند. «اکستاتاید» برای بهبود کنترل قندخون در مبتلایان به دیابت قندی نوع II به عنوان یک درمان تكمیلی محسوب می‌شود. این دارو یک آگونیست طولانی اثر برای گیرنده GLP-1 محسوب می‌شود و به نحو معنی داری هموگلوبین گلیکوزیله را (HbA1C) پایین می‌آورد. این دارو به صورت زبرجلدی تجویز می‌شود.

Hyaluronidase – یک دارو کمک کننده به جذب و توزیع سایر داروهای تزریقی است. هیالورونیداز فرآورده خالص شده از بیضه گاو است. این دارو باعث تغییر نفوذپذیری بافت همبند از طریق هیدرولیز اسید هیالورونیک می‌گردد. باید دقت شود این دارو به داخل یا اطراف ناحیه عفونی یا ملتهب تزریق نشود.

Detemir Insulin – این دارو یک انسولین طولانی اثر برای درمان مبتلایان به دیابت نوع I یا نوع II نیازمند به انسولین است. که همانند انسولین گلازین (تأیید شده در سال ۲۰۰۰ توسط FDA) طول اثر آن بیش از ۲۴ ساعت است و جذبی آهسته‌تر و طولانی‌تر از انسولین NPH دارد. برای مصرف یکبار در روز بایستی همراه شام یا هنگام

خواب شبانه مصرف شود. این انسولین را نمی‌توان در پمپ‌های انفوزیون انسولین مورد استفاده قرار داد.

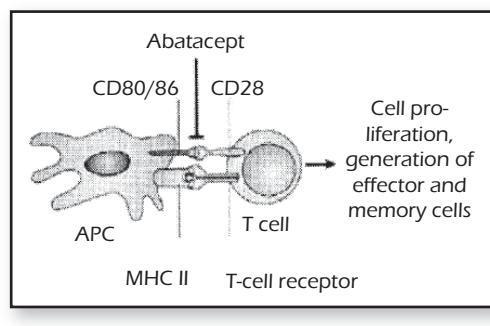
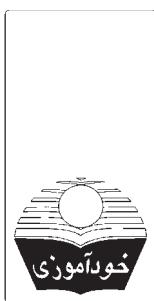
Mecasermin – یک داروی نوترکیب فاکتور رشد (rh-IGF-1) است که با دستکاری ژنتیکی استحصال شده و همانند IGF-1 اندوژن انسانی عمل می‌کند. برای درمان طولانی مدت نارسایی رشد در کودکانی با کمبود اولیه شدید فاکتور رشد شبیه انسولین (ILGF-1) یا فقدان ژن هورمون رشد به کار می‌رود. نیمی از توالی اسیدهای آمینه آن با انسولین، همولوگ بوده هیپروگلیسمی از عوارض احتمالی آن است. مصرف آن با داروهای محرك مغز (متیل فنیدیت، آمفاتامین، دکستروآمفاتامین و مت آمفاتامین) باید با احتیاط انجام شود.

Micafungin – یک داروی ضدقارچ است که به صورت وریدی برای درمان مبتلایان به کاندیدیازیس مری به کار می‌رود. میکافونزین عضو یک دسته جدید از داروهای ضدقارچ با نام Echinocandins است که مانع ساخته شدن دیواره سلولی قارچ می‌شود. Caspofungin عضو دیگر این گروه دارویی است. انجام آزمون‌های عملکرد کبدی (LFTs) در دریافت کنندگان میکافونزین توصیه شده ضمناً امکان بالا رفتن BUN و کرآتنین نیز گزارش شده است. آنمی همولیتیک و همولیز نیز در حین درمان با این دارو اعلام شده است.

Nelarabine – یک آنالوگ پورین است که به عنوان آنتی متابولیت برای درمان مبتلایان به لوسومی لیمفوبلاستیک حاد (ALL) و لیمفومای لیمفوبلاستیک TCell عود کرده یا مقاوم به کار می‌رود. نلارابین پیش دارو بوده در بدن به شکل فعال تبدیل می‌شود. سمیت عصبی محدود کننده دوز است و بیماران را باید از این نظر مورد توجه جدی قرار داد. نوتروپینی همراه با تب نیز در درمان با این دارو گزارش شده است. هیدراته کردن بیماران تحت درمان با این دارو توصیه شده است. دوز مناسب دارو را به صورت رقیق نشده ظرف یک تا دو ساعت به بیمار تزریق می‌شود.

Tipranavir – همراه با ریتناویر برای درمان آنتی رترو ویرال در افراد بزرگسال مبتلا به HIV به کار می‌رود. این دارو اولین عضو یک گروه جدید مهارکننده پروتاز است که به دلیل ساختار غیرپیتاپیدی بر HIV‌های مقاوم به مهارکننده‌های پروتاز موثر است. در بیماران دریافت کننده ایجاد هیپرگلیسمی می‌کند. سمیت کبدی آن نیز وابسته به دوز است. این دارو یک مهارکننده آنزیم CYP3A4 است و مصرف همزمان آن با داروهای استاتینی خطر میوپاتی و رابدمیوپلیز را همراه دارد.

Nepafenac – یک سوپیانسیون چشمی NSAIDs است که به طور موضعی عمل می‌کند. از این دارو برای مبتلایان به درد و التهاب چشم در اثر جراحی کاتاراكت استفاده می‌شود. دارو نفوذ سریعی در قرنیه دارد و تجمع آن در سطح چشم به حداقل می‌رسد. با نفوذ در قرنیه این پیش دارو هیدروولیز شده تبدیل به Amfenac می‌گردد که یک NSAID فعال است.

- القاء پاسخ‌های بالینی عمدۀ برای ۶ ماه
- آهسته کردن پیشرفت آسیب‌های مخرب
- بهبود عملکرد فیزیکی در بزرگسالان مبتلا به آرتیت روماتوئید متوسط تا شدید فعال که پاسخ مناسب به DMARDs یا مسددهای TNF از قبیل Remicade این دارو را می‌توان به تنها‌یی یا همراه با داروهای غیربیولوژیک DMARDs استفاده کرد. از مصرف همزمان آن با مسددهای TNF (مثل: Enbrel، Hymira و Remicade) باید خودداری نمود.
- در کارآزمایی‌های بالینی فاز III، بیماران دریافت کننده Abatacept و یک داروی مسدد TNF به طور همزمان، عفونت‌های بیشتری داشتند (که در مواردی عفونت جدی بود) این یافته در مقایسه با بیماران مصرف کننده مسددهای TNF به تنها‌یی، به دست آمد.
- از حدود دو میلیون بیمار مبتلا به RA، ۲۵۰ هزار نفر از آنان تحت درمان با داروهای ضد TNF قرار

Orenia با نام تجاری Abatacept ■

آباتاسپت یک عامل بیولوژیک، اولین دارو از یک دسته جدید مدولا‌لتورهای انتخابی است که با مهار عمل T-Cells در بیمارانی که دچار آرتیت روماتوئید حاد هستند به کار می‌رود. تی-سل‌های فعال شده نقشی مرکزی در آبسار التهابی ایفا نموده منجر به التهاب و تخریب مفصلی می‌شوند که از خصوصیات آرتیت روماتوئید (RA) است.

سایتوکین‌های ترشح شده به واسطه T-Cells فعال، تصور می‌شود که در آغاز پیشرفت التهاب‌های مرتبط با RA، نقش آغازین و پیشرونده با مبني ایمونوژنیکی داشته باشد.

■ موارد مصرف

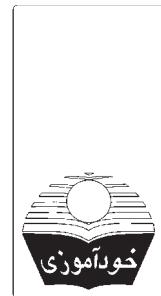
برای مبتلایان به آرتیت روماتوئید که پاسخ مناسب به یک یا چند داروی تعديل کننده آرتیت روماتوئید (DMARDs*) از قبیل متواترکسات (MTX) یا آنتاگونیست‌های TNF نداده باشند، به کار می‌رود.

■ فارماکولوژی

آباتاسپت یک تعديل کننده (مدولا‌لتور) انتخابی است که به CD80 و CD86 متصل شده موجب انسداد تداخل آن‌ها با CD28 می‌شود که برای فعال شدن تی-سل‌ها مورد نیاز است. تی سل‌های فعال در مایع مفصلی مبتلایان به RA پیدا می‌شوند و در پاتوژن‌ز بیماری نقش دارند.

■ موارد مصرف

- کاهش علائم و نشانه‌های RA

بر کلیرانس این دارو در جریان کارآزمایی‌های بالینی نشان نداده است.

صرف هم‌زمان آباتاسپت و Anakinra توصیه نمی‌شود زیرا سلامت و کارآیی این مصرف هنوز به حد کفايت مطالعه نشده است. سازنده دارو توصیه می‌کند که این دارو نباید با Infliximab، Adalimumab و Etanercept مصرف شود زیرا بیماران دریافت کننده آباتاسپت ۳۶ و آنتاگونیست‌های TNF عفونت‌های بیشتر (۴/۴ درصد) و شدیدی را (۴/۴ درصد) در مقایسه با بیماران درمان شده توسط آنتاگونیست‌های TNF تنها (۳۴ درصد و ۰/۸ درصد به ترتیب) تجربه می‌کنند.

سازنده دارو توصیه می‌کند که نشانه‌های عفونت در حین انتقال از درمان با آنتاگونیست‌های TNF به درمان یا آباتاسپت مورد توجه قرار گیرد به علاوه بیماران تحت درمان با این دارو و تا سه ماه بعد از قطع این درمان نباید از واکسن زنده استفاده نمایند.

□ عوارض جانبی

شایع‌ترین عارضه مشاهده شده در ۱۰ درصد بیماران تحت درمان با این دارو عبارتند از: سردرد، عفونت قسمت‌های خونی، دستگاه تنفس، التهاب بینی و حنجره، تهوع، واکنش‌های ناشی از انفوژیون در ۹ درصد بیماران رخ می‌دهد و شیوع گیجی، سردرد و هایپرتانسیون بین یک تا دو درصد است.

دارند که ۱۵ تا ۲۵ درصد این بیماران پاسخ درمانی کافی نشان نمی‌دهند.

آباتاسپت همانند یک آنتی‌بادی عمل می‌کند و به پروتئینی که در سطح لغوسیت‌های T قرار دارد متصل می‌گردد. با اتصال به پروتئین فوق، جلو فعال شدن تی - سل‌ها گرفته شده از تولید تی - سل‌های جدید و تولید مواد شیمیایی مخرب بافت‌ها ممانعت به عمل می‌آید.

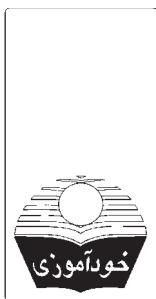
□ هشدارها

صرف آباتاسپت با افزایش خطر گسترش عفونت‌ها به خصوص عفونت‌های بخش فوقانی دستگاه تنفس همراه است. اگر در فردی، عفونت جدی بروز نماید، Cepsis، نشانه‌های بیماری خونی (از قبیل اگرانولوسيتوز یا تب ماندگار، خونریزی، رنگ پریدگی یا Bruising) یا اگر ناهنجاری‌های خونی چشمگیر در حین درمان با آباتاسپت رخ دهد، تجویز دارو را بایستی قطع کرد. از آنجا که بدخیمی یک خطر محتمل درمان با ایمونوساپرسیوهاست، پزشکان بایستی در تجویز این دارو برای بیمارانی با سابقه بدخیمی احتیاط کنند.

آباتاسپت در صورتی در هنگام حاملگی تجویز می‌شود که نیاز به آن ضروری باشد. مادران شیرده نبایستی این دارو را مصرف نمایند.

□ تداخل‌های دارویی

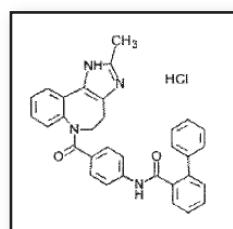
صرف هم‌زمان متوترکسات و NSAIDs، کورتیکوستروئیدها و عوامل مسدد TNF تاثیری

۷۱a و ۷۲ به صورت برون تنی (In vitro) به عنوان آنتاگونیست عمل می‌کند. آرژینین وازوپرسین (AVP) اثرش را با واسطه گیرنده V2 که به صورت فانکشنال با کانال‌های مایی (Aqua Porins) در غشاء آپیکال لوله‌های جمع‌آوری کننده کلیه اعمال می‌کند. این گیرنده‌ها به حفظ اسمو‌لاریتی پلاسمای در محدوده نرمال کمک می‌کنند. گنجایش این دارو گستردگی به پروتئین‌های پلاسمای متصل می‌شود. در حدود ۹۹ درصد اتصال برای غلظت‌هایی در محدوده ۱۰ (ng/ml ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰).

CYP3A4 به عنوان تنها ایزوزیم سیتوکروم P450 مسئول متابولیسم گنجایش این دارو شناسایی شده است. ۴ متابولیسم از این دارو شناسایی شده است. پس از تزریق وریدی (10mg) یا مصرف خوارکی (20mg) از گنجایش این دارو در یک مطالعه تقریباً ۸۳ درصد دوز تجویزی از طریق مدفوع و ۱۲ درصد از طریق ادرار طی چند روز از بدن خارج شد.

متعاقب تجویز خوارکی دارو سطح زیر منحنی

شکل ۲ - ملکول
(Vaprisol) Conivaptan

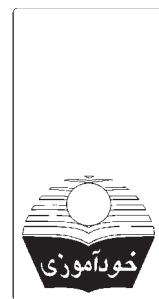
□ نحوه و مقدار مصرف
Abatacept طی یک دوره ۳۰ دقیقه‌ای به صورت وریدی انفوزیون می‌شود. دوز ثابت براساس وزن تعیین می‌شود (10mg/kg). در روز آغاز (صفرا) و پس از آن در هفته‌های دوم و چهارم تزریق تکرار می‌شود و ادامه آن به صورت هر چهار هفته یکبار خواهد بود.

□ هشدارها
بیماران توجه نمایند که دارو برای انفوزیون وریدی است. این دارو باید در بیمارستان و مطب‌های مجهر به امکانات ضروری، توسط متخصصان صاحب‌نظر تجویز شود.

Vaparisol با نام تجاری Conivaptan ■
Conivaptan یک فرآورده غیرپیتايدی تزریقی است که برای درمان بیمارانی که گرفتار هیپوناترمی بوده و در عین حال Euvolemic هستند به کار می‌رود.

این دارو آنتاگونیستی دوگانه برای اثر روی گیرنده‌های V1a و V2 آرژینین وازوپرسینی (AVP) است که برای درمان هیپوناترمی در شرایط از قبیل سندرم ترشح نامناسب هورمون خشدادراری - ADH - یا در یک مجموعه هیپوتیروئیدی، نارسایی آدرنال، دیسترس ریوی و غیره در بیماران بستری است.

□ فارماکولوژی - فارماکوکینتیک
گنجایش این دارو با غلظت نانومولار برای گیرنده‌های

(Loading) چهار میلی‌لیتر (20mg) کنی واپتان برداشته شده به کیسه انفوزیون حاوی ۱۰۰ میلی‌لیتر دکستروز تزریقی ۵ درصد اضافه می‌گردد. محتوای این کیسه وریدی بایستی ظرف ۳۰ دقیقه تجویز شود.

به عنوان انفوزیون مستمر محلولی حاوی 20mg «کنی واپتان» با کشیدن ۴ سی‌سی (20mg) از یک آمپول منفرد «کنی واپتان» و رقیق کردن آن با یک کیسه تزریق وریدی حاوی ۲۵۰ میلی‌لیتر دکستروز تزریقی ۵ درصد انجام می‌شود. محتوای این کیسه بایستی ظرف ۲۴ ساعت تزریق گردد.

□ توصیه به بیمار

یک فرد مسلط و حرفه‌ای در حوزه پزشکی بایستی نسبت به تجویز این دارو اقدام کند. از بیمار سابقه دارویی کامل گرفته شود زیرا «کنی واپتان» دارای چندین تداخل دارویی از نظر بالینی بالهمیت است.

این دارو در دسته داروهای Orphan (داروهای با تیراژ مصرف محدود ولی به هر حال برای مبتلایان ضروری) قرار می‌گیرد.

■ Naglazyme با نام تجاری Galsufase

Galsufase یک عامل بیولوژیک است که با انفوزیون وریدی هفت‌های یکبار برای تسکین بعضی از سیمپтом‌های موکولی ساکاریدوزیس از قبیل بهبود فیزیکی Stamina به کار می‌رود.

(AUC) تا ۸۰ درصد در بیماران با کلیه آسیب دیده (کلیرانس کراتینین – CrCl – ml/min ۶۰) در مقایسه با کسانی که عملکرد کلیه آن‌ها نرمال است، بالاتر است.

□ هشدارها

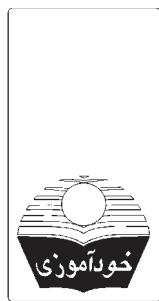
«کنی واپتان» در بیمارانی که هیپوناتومی هیپوولمی دارند منع مصرف دارد. مصرف این دارو در بیمارانی با مشکل کبدی، آسیب کلیوی و در خانم‌های باردار و شیرده باید با احتیاط – و در صورت ضرورت – صورت گیرد.

□ تداخل‌های دارویی

چون «کنی واپتان» برای CYP3A4 سوبسترا تلقی می‌شود تجویز همزمان آن با مهارکننده‌های آنزیم اخیر خصوصاً اگر قدرتمند باشند (مثل کتوکونازول، ایتراکونازول، کلاریترومایسین، ریتوناویر و ایندیناویر) منع شده زیرا که در صورت تجویز همزمان غلظت «کنی واپتان» افزایش شدیدی پیدا می‌کند. ضمناً کنی واپتان مهارکننده قدرتمند CYP3A4 است. در کارآزمایی‌های بالینی «کنی واپتان» خوراکی ۲ مورد رابدومویلیز در بیماران در حال دریافت داروهای استاتینی (که توسط CYP3A4 متابولیزه می‌شوند)، رخ داد.

□ عوارض جانبی

حتی با رقیق سازی مناسب و سرعت انفوزیون مطلوب «کنی واپتان» ممکن است موجب واکنش‌های چشمگیر در محل تزریق بشود. دوز دارو و شکل عرضه آن: به عنوان دوز بارگیری

آریل سولفاتاز مشکل بیماران دچار MPS-VI را برطرف می‌کند. ساخت دارو با استفاده فن اوری بازترکیبی Recombinant صورت گرفته است، قرار دادن ژن‌های سازنده آنزیم در داخل سلول‌های مناسب، به تولید قابل توجه این آنزیم منجر می‌گردد. «گالسوفاز» به تجزیه کربوهیدرات‌های GAGs کمک کرده از تراکم آنها در سلول‌ها جلوگیری می‌کند. حاصل آن که بیماران درمان شده با این دارو مسافت طولانی‌تری را می‌توانند قدم بزنند.

در جریان کارآزمایی‌های بالینی، بیماران تحت درمان با این دارو پس از ۲۴ هفته درمان مسافتی را که طی ۱۲ دقیقه توانستند طی کنند در مقایسه با بیماران دریافت کننده دارو بیشتر و طولانی‌تر بود.

□ هشدارها

«گالسوفاز» بایستی با احتیاط در بیماران دچار حساسیت زیاد به پروتئین Hamster به کار رود. توصیه شده که قبل از تجویز دارو، به بیماران آنتی‌هیستامین داده شود (برای کاهش واکنش‌های آلرژیک) ضمن آن که ممکن است نیاز به تجویز داروی ضدتب هم وجود داشته باشد. بروز حساسیت در مواردی به اجزاء به کار رفته در محصول ممکن است مربوط باشد.

□ عوارض جانبی

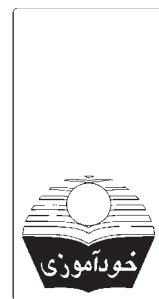
واکنش‌های مرتبط با انفوژیون در ۵۵ درصد بیماران دریافت کننده «گالسوفاز» در جریان کارآزمایی بالینی گزارش شده است. سیمپтом‌های مرتبط با انفوژیون شامل آثیوادم (ادم صورت

□ کاربردها

«گالسوفاز» اولین درمان آنزیم جایگزین (Enzyme Replacement) FDA است که برای درمان مبتلایان به موكوبی ساکاریدوز نوع VI (MPS-VI) به کار می‌رود. این بیماری در اثر فقدان آنزیم آریل سولفاتاز β (arylsulfatase β) ایجاد می‌شود. این آنزیم به طور طبیعی موجب تجزیه کربوهیدرات‌هایی می‌گردد که به عنوان گلیکوز‌آمینو گلیکان * (GAGs) شناخته می‌شوند. در غیاب آنزیم، GAGs تجزیه نشده و در داخل سلول جمع می‌گردد نتیجه این عمل ظاهر شدن نشانه‌های بیماری است که به صورت کوچکی جثه، بزرگی سر و دشواری حرکت نمود پیدا می‌کند. بیماری معمولاً در کودکان ۱ تا ۵ ساله تشخیص داده می‌شود که البته بیماری نادری به شمار می‌آید لذا داروی «گالسوفاز» یک داروی Orphan به شمار می‌آید.

□ فارماکولوژی

اختلالات MPS در اثر فقدان آنزیم لیزوژومال ضروری برای تجزیه گلیکوز‌آمینو گلیکان به وجود می‌آید. تجمع داخل سلولی GAGs منجر به اختلال عملکرد سلول، در بافت‌ها و ارگان‌های مبتلایان می‌شود. تجویز این دارو که یک آنزیم بیرونی و جایگزین آنزیم ناموجود تلقی می‌شود به داخل لیزوژوم راه یافته تجزیه GAGs را انجام می‌دهد. درمان با آنزیم جایگزین با ERT که توسط Galsufase انجام می‌شود همانند آنزیم انسانی

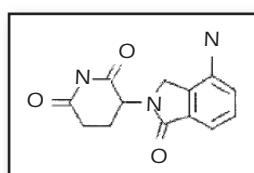
۱۱ درصد)، اُفت فشارخون، دیس پنه (۱۲ درصد)، اسپاسم برونش، زجر تنفسی، آپنه و کهیر می‌شوند.

■ **مقدار دارو و چگونگی عرضه آن**
برای درمان MPS-VI در بالغین، نوجوانان و کودکان ۵ ساله یا بزرگتر، یک میلی‌گرم به ازاء هر کیلو وزن بدن به صورت وریدی انفوزیون می‌شود. طول زمان انفوزیون نباید کمتر از ۴ ساعت باشد. تکرار تزریق هر هفته یکبار است. در ساعت اول انفوزیون دارو به میزان ۶ میلی‌لیتر در ساعت تجویز می‌شود. اگر واکنش‌های مرتبط یا انفوزیون رخ داد، زمان انفوزیون می‌تواند تا ۲۰ ساعت طولانی شود.

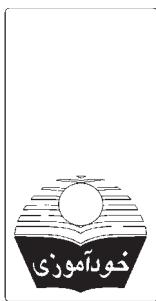
■ **توصیه به بیمار**
از بیمار سوال شود که آیا از آپنه جین خواب رنج می‌برد یا این که دچار تب یا عفونت هست یا خیر. بیماران بایستی مراقبان بهداشتی خود را در صورت بروز هرگونه واکنش غیرمعمول به پروتئین‌های انسانی یا خوکچه (Hamster) در گذشته آگاه نمایند.

«گالسوفاز» برای تزریق وریدی به صورت انفوزیون است انجام تزریق باید توسط یکی از اعضاء تیم مراقبت‌های بهداشتی در بیمارستان یا کلینیک‌های مجهز صورت بگیرد.

Revlimid با نام تجاری **Lenalidomide** ■
Lenalidomide یک داروی ضدسرطان است

Lenalidomide – ۳

درصد) است. سایر عوارض شایع عبارتند از: اسهال، خارش، دانه‌های جلدی، خستگی، بیوست، تهوع، التهاب بینی و حنجره، آرتراژی، تب، درد پشت، ایدم محیطی، سرفه، سرگیجه، سردرد، گرفتگی عضلات، دیس پنه و فارثیت.

□ مقدار و چگونگی عرضه دارو

دوز آغازین توصیه شده برای «لنالیدومید» روزانه ۱۰ میلی‌گرم است. تنظیم دوز باید براساس یافته‌های بالینی و آزمایشگاهی باشد. FDA پایش هفتگی CBC را برای هشت هفته اول و پس از آن به صورت ماهیانه توصیه می‌کند.

بعضی از بیماران ممکن است نیاز به فرآورده‌های خونی مکمل یا فاکتورهای رشد داشته باشند. «لنالیدومید» به صورت کپسول‌های ۵ و ۱۰ میلی‌گرمی در دسترس است.

□ توصیه به بیمار

با هر نسخه یک راهنمای دارویی باید به بیمار داده شود و داروساز بایستی فرست توضیح خطرهای بالقوه را هنگام عرضه «لنالیدومید» داشته باشد. در خانم‌هایی که در سنین باروری هستند استفاده از دو روش موثر جلوگیری از بارداری هنگام مصرف این دارو توصیه می‌شود تا از بارداری ممانعت به عمل آید. همه خانم‌هایی که در سنین باروری قرار دارند بایستی در آغاز استفاده از این دارو و در هر ماه استفاده از آن تست بدنه‌ند تا مطمئن بشوند که روش‌های پیشگیری از بارداری به کار رفته، موفقیت‌آمیز بوده است و در نتیجه خطر

درصد پروتئین بایندینگ نشان می‌دهد. حدود دو سوم داروی تجویزی بدون تغییر از طریق ادرار با نیمه عمر حذفی حدود ۳ ساعت دفع می‌شود.

□ هشدارها

در بروشور همراه دارو به چندین هشدار اشاره شده منجمله نکاتی در مورد:

۱ - داشتن پتانسیل برای ایجاد نقص تولد در جنین انسان

۲ - داشتن سمیت خونی (نوتروپنی و ترومبوسیتوپنی)

۳ - ایجاد ترومبوز وریدهای عمقی (DVT) و آمبولی ربوی (PE)

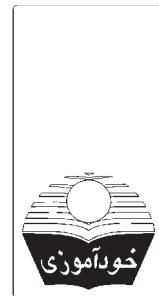
از آن جا که «لنالیدومید» آنالوگ تالیدومید است و تالیدومید به عنوان یک ماده تراتوژن برای انسان موجب موارد عدیدهای از نقصان مادرزادی خطرناک گردیده لذا مصرف «لنالیدومید» در حین بارداری به علت احتمال ایجاد نقص جنینی و مرگ جنینی منع گردیده است.

□ تداخلات دارویی

«لنالیدومید» نه متابولیزه می‌شود و نه موجب مهار یا القاء آنزیم‌های مسیر سیتوکروم P450 می‌گردد. از این امر می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که احتمال بروز تداخل با این دارو در ارتباط با P450 نباید وجود داشته باشد.

□ عوارض جانبی

شایع‌ترین عارضه جانبی گزارش شده با این دارو ترومبوسیتوپنی (۶۱/۵ درصد) و نوتروپنی (۵۸/۸

گرفتار کمبود شدید و اولیه فاکتور رشد شبه انسولین (IGF-1) یا بیماران فاقد ژن هورمون رشد در اثر گسترش آنتی‌بادی‌های خنثی کننده هورمون رشد به وجود می‌آید، تجویز می‌گردد.

□ فارماکولوژی

Mec.Rin یک کمپلکس دو رشته‌ای (binary) پروتئین انسانی است شامل فاکتور رشد شبه انسولین rh-IGF-1 و پروتئین اتصالی شماره ۳ فاکتور رشد شبه انسولینی انسانی (rh-IGFBP-3)، که به صورت یک محصول بازنترکیبی از نظر ساختار شیمیابی شبیه و دارای فعالیت IGF-1 انسانی اندوژن است که به جزء rh-IGFBP-3 متصل است. تحت شرایط نرمال IGF-1 فعالیت فاکتور رشد را به صورت موضعی (به عنوان فاکتور رشد در بافت‌هایی که در آنها تولید می‌شود) و سیستمیک (به عنوان هورمونی که به همه بافت‌های هدف بدن می‌رسد) اعمال می‌کند.

□ هشدارها

درمان با این دارو باستی مستقیماً توسط پزشک مجرب در تشخیص و مدیریت مبتلایان به اختلال رشد صورت بگیرد. بروز واکنش‌های آلرژیک موضعی و عمومی با دارو به علت ماهیت آن می‌تواند محتمل باشد که در صورت بروز این واکنش‌ها قطع درمان ضروری خواهد بود.

□ تداخل‌های دارویی

صرف همزمان این دارو با داروهای ضدیابت باید با احتیاط صورت گیرد زیرا اثر هیپوگلیسمیک

مواجهه جنین با این دارو به صفر بررسد. قبل از آغاز مصرف دارو، زنانی که در سنین باروری قرار دارند باستی موافقتنامه‌ای را برای پزشک معالج امضا کنند که نشان دهنده موافقت آنها به اجتناب از حاملگی در زمان مصرف این دارو باشد.

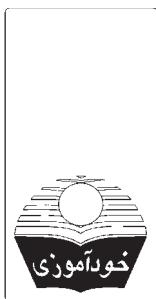
پزشک باستی قبل از آغاز تجویز «لنالیدومید» دو آزمون منفی حاملگی از بیمار در دست داشته باشد. اولین آزمون باستی ۱۰ تا ۱۴ روز و دومی ۲۴ ساعت قبل از تجویز «لنالیدومید» انجام می‌گیرد.

■ MecaSermin Rinfabate ■ تجارتی Iplex

«مکاسرمین رین فایبت» (Mec.Rin) همانند چند داروی دیگری که در سال ۲۰۰۵ تایید شد، یک داروی Orphan به شمار می‌آید که به صورت تزریقی برای درمان نارسایی رشد در کودکان تجویز می‌شود. داروی «مکاسرمین» توسط دو شرکت سازنده دارو که روش‌های متفاوتی را برای تولید دارو در پیش گرفته بودند با دو نام وارد بازار مصرف شد. داروی اول با نام تجارتی Icrelex توسط کمپانی Tercica به بازار عرضه شد و داروی دوم با نام تجارتی Iplex توسط شرکت Insmed روانه بازار گردید، طبیعتاً بسیاری از ویژگی‌های دو دارو به یکدیگر شباهت خواهند داشت.

□ مورد مصرف مکاسرمین Rinfabate

این دارو برای درمان نارسایی رشد در کودکان

اجتناب نموده بایستی رژیم غذایی متعادلی برای آنها توصیه کرد.

«مکاسرمن» را نباید در روزهایی که بیمار نمی‌تواند یا تمایلی به صرف غذا ندارد تجویز کرد. جابجایی این دارو به صورت منجمد تا زمان تجویز باید رعایت شود و نگهداری آن در فریزر -4°C درجه است صورت می‌گیرد (حداکثر به مدت ۲ ماه). زمان به کار بردن دارو بعد از خروج آن از حالت انجماد یک ساعت است. اگر این فاصله زمانی به ۲ ساعت برسد بایستی دارو را به دور انداخت. دارو به صورت زیرجلدی تزریق می‌شود و تجویز عضلانی و وریدی آن توصیه نشده است.

Symlin با نام تجاری **Pramlintide** ■
Pramlintide همراه با انسولین به کار می‌رود.
درمان با این دارو با کاهش متوسط وزن همراه است.

■ موارد مصرف
«پرام لین تایید» در موارد زیر به کار می‌رود:
الف - به عنوان یک داروی تکمیلی در دیابتی‌های نوع ۱ که انسولین را حین صرف غذا به کار می‌برند اما علی‌رغم استفاده بهینه از انسولین به کنترل مطلوب قندخون نمی‌توانند دست پیدا کنند.
ب - به عنوان داروی تکمیلی در دیابتی‌های نوع ۲ که آنها هم علی‌رغم استفاده از انسولین در حین غذا با دوز بهینه، به کنترل مطلوب و دلخواه قندخون در حضور یا غیاب استفاده از

آن ممکن است در بعضی از بیماران شدید باشد.

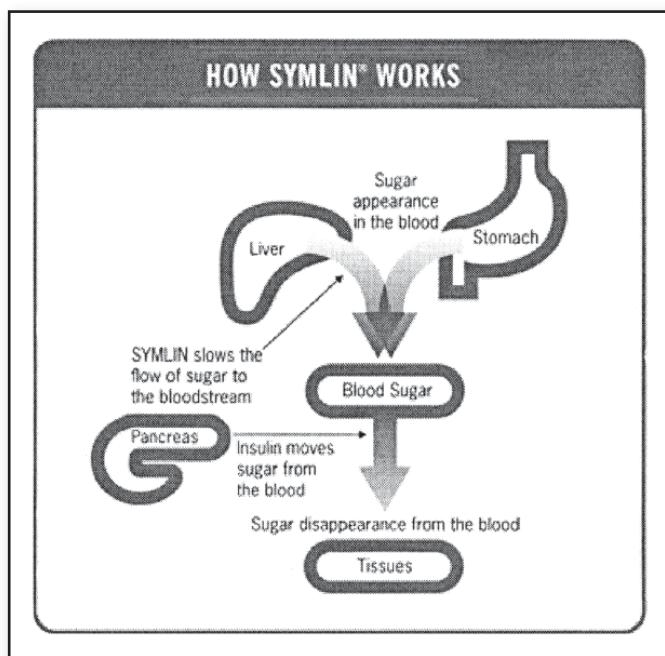
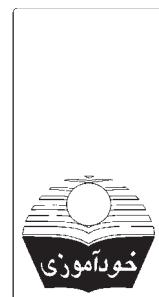
◻ عوارض جانبی

تغییرات بارز در ظاهر چهره، ادم صورت، افزایش رشد مو در صورت، ابروها، نوک بینی و پشت لب‌ها رخ می‌دهد. واکنش در محل تزریق مکرراً گزارش شده است که مشتمل است بر: اریتم، لیپوپیستروفی، رشد مو در ناحیه تزریق، هیپوگلیسیمی (در ۱۱ نفر از ۳۶ نفر تحت بررسی) در کارآزمایی‌های بالینی گزارش شده است. بروز سردرد، هیپرتروفی لوزه، افزایش اندازه کبد، کلیه، طحال هم در مواردی اعلام گردیده است. روش تشخیص، اولترا سونوگرافی شکم بوده است. درصد بیماران درد استخوانی، درد در نواحی انتهایی، آرتراژی و آتروفی عضلانی را در حین درمان با «مکاسرمن» تجربه می‌کنند.

◻ مقدار مصرف و چگونگی عرضه دارو

برای بچه‌های سه ساله یا بیشتر دوز اولیه 0.5mg/kg است که روزانه یکبار از طریق تزریق زیرجلدی و در یک زمان ثابت انجام می‌گیرد. مقدار دارو را براساس غلظت IGF-1 که ۸ تا ۱۸ ساعت بعد از تجویز دارو به دست می‌آید تیتره می‌کنند تا به غلظت درمانی $1-2\text{mg/kg}$ روزانه برسد و از حد 2mg/kg فراتر نرود.

این دارو همه روزه باید در ساعت معینی تزریق شود زیرا دارای آثار هیپوگلیسیمیک شبیه انسولین است. در بیماران بایستی از حذف وعده‌های غذایی

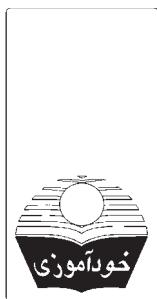
شکل ۴ - چگونگی عملکرد پرام‌لین تاید (Symlin)

تصور بر این است که با جلوگیری از اثر گلوکاگن توسط «پرام لین تاید» بالا فاصله بعد از صرف غذا «پرام لین تاید» با تعدیل جذب گلوکز از طریق آهسته کردن ورود گلوکز حاصل از غذا به داخل بدن و نیز کنترل ترشح گلوکاگن از لوزالمعده که به سهم خود موجب تنظیم تولید گلوکز کبدی می‌شود، اثر خود را اعمال می‌کند. این دارو همچنین موجب تضعیف آزادسازی گلوکز کبدی بعد از غذا می‌گردد. در مجموع این فعالیت‌ها منجر به نوسانات کمتر قند خون و در مجموع بهبود کنترل قند خواهد شد.

داروهای سولفونیل اوره یا متفورمین دستریسی پیدا نمی‌کنند.

□ فارماکولوژی

«پرام لین تاید» یک آنالوگ صناعی آمیلین است که با اعمال تغییراتی در آمیلین با جایگزینی پرولین برای سه اسید آمینه در موقعیت‌های ۲۵، ۲۸ و ۲۹ حاصل شده است. نمی‌توان خود ملکول Amylin را تزریق کرد زیرا به شدت ویسکوز بوده محلول آن ناپایدار است و تمایل به بر هم مجتمع شدن دارد.

آن‌ها رخ می‌دهد باید انجام بگیرد زیرا نیکوتین می‌تواند بر حساسیت انسولین تاثیر بگذارد. هنگامی که استامینوفن یکی دو ساعت قبل از «پرام لین تاید» تجویز می‌شود، T_{max} به نحو معنی‌داری تغییر نمی‌کند. هنگامی که استامینوفن ظرف ۲ ساعت بعد از تجویز «پرام لین تاید» تجویز شود، T_{max} بالا می‌رود. بنابر توصیه سازنده، انسولین و «پرام لین تاید» نباید در یک سرنگ مخلوط و در یک محل تزریق شوند زیرا پارامترهای کینتیکی «پرام لین تاید» توسط انسولین رگولاتر، ایزوفان (NPH) و فرمولاسیون مختلط این دو ($30 + 70$) تغییر می‌کند. دیزوپرامید ممکن است آثار هیپوگلیسمیک «پرام لین تاید» را افزایش دهد.

□ عوارض جانبی

پایین آمدن قدر خون فراوان ترین عارضه گزارش شده در حین کارآزمایی‌های بالینی با این دارو بوده است. این دارو به خودی خود موجب هیپوگلیسمی نمی‌شود اما هنگامی که همراه با انسولین به کار رود خطر هیپوگلیسمی ناشی از انسولین را افزایش می‌دهد. این خطر برای هر دو دسته مبتلایان به دیابت نوع I و II وجود دارد. هیپوگلیسمی شدید در اثر درمان با «پرام لین تاید» در حین آغاز درمان شایع‌تر است (در چهار هفته اول درمان) و در سه ساعت اول پس از تزریق. سایر عوارض جانبی گزارش شده با فراوانی ۵ درصد یا بیشتر شامل آرتراژی، سرفه،

□ هشدارها

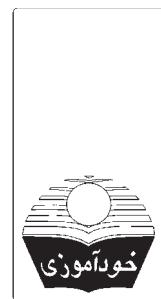
«پرام لین تاید» نبایستی در بیمارانی که تمکین (compliance) مناسبی نسبت به رژیم جاری انسولین‌شان ندارند یا تمکین آن‌ها در مقابل عوارض خودپایی (self monitoring) قند خون (SMBG) مطلوب نیست یا کنترل کافی روی دیابت قندی خود بر مبنای هموگلوبین گلیکوزیله (Hb_{A1c}) بیش از ۹ درصد دارند نبایستی به کار رود. علاوه بر این‌ها «پرام لین تاید» را در صورت بروز هیپوگلیسمی غیر قابل انتظار که محتاج مراقبت‌های پزشکی باشد، تهوع ماندگار یا عدم پذیرش SMBG، تنظیم دوز انسولین یا پیگیری‌های توصیه شده در حین درمان، نبایستی قطع گردد.

به علت آن که «پرام لین تاید» موجب کاهش میزان تخلیه معده می‌شود، اگر برای این بیماران Gastroparesis تشخیص داده شده یا اگر آن‌ها نیاز به استفاده از داروهایی داشته باشند که موجب تحریک حرکات معده – روده می‌شود، نبایستی مورد استفاده قرار گیرد.

هنگام ارایه درمان با «پرام لین تاید» هشدارهای مناسب باید داده شود تا خطر هیپوگلیسمی شدید ناشی از انسولین کاهش پیدا کند. هشدارها شامل افزایش دفعات پاییش قند خون و کاهش دوز انسولین هنگام صرف وعده‌های غذایی است.

□ تداخل‌های دارویی

پاییش قند خون برای تعديل دوز در بیماران دیابتی هنگامی که تغییری در مصرف سیگار

نمی‌شود اما ممکن است میزان نیاز به انسولین را کاهش دهد، آگاه نمود.

بیماران و مسئولان مراقبت‌های بهداشتی بایستی بدانند که حتی هنگامی که «پرام لین تاید» با دقت کافی به رژیم درمانی انسولین اضافه شود، قند خون ممکن است تا حد زیادی کاهش پیدا کند. احتمال این امر در بیماران دیابتی نوع ۱ بیشتر است. اگر هیپوگلیسمی شدید رخ دهد معمولاً طرف سه ساعت پس از تزریق «پرام لین تاید» بروز می‌کند.

به بیماران و مراقبان بهداشتی باید خاطرنشان شود که کاهش شدید قند خون، تمرکز فکری در مورد آن را دشوار می‌کند. بیماران باید از راندن خودرو احتیاطاً دست بکشند. تاکید شود که به هیچ وجه «پرام لین تاید» را با انسولین مخلوط نکنند. همچنین بیماران باید مطلع شوند که مصرف الكل می‌تواند موجب افزایش خطر هیپوگلیسمی گردد.

Rozetrem ■ Ramelteon با نام تجاری «رامل تئون» اولین دارو از یک دسته دارویی جدید است که اگونیست گیرنده‌های ملاتونینی نامیده می‌شوند و به عنوان داروی خواب‌آور مورد تایید قرار گرفته است بدون این که در دسته داروهای «تحت کنترل» قرار بگیرد. «رامل تئون» [شکل ۵] تمایل زیادی برای هر دو گیرنده ملاتونینی MT1 و MT2 و اثری انتخابی بر گیرنده MT3 دارد. اعتقاد بر این است که اثر

گیجی، خستگی، سردرد، صدمات Inflicted و فارنژیت می‌باشند.

□ مقدار مصرف دارو و عرضه آن

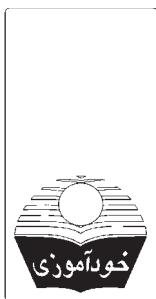
در بیماران دیابتی نوع ۱، «پرام لین تاید» بایستی در دوزهای ۱۵mcg آغاز شود و تدریجاً به دوزهای ۳۰ الی ۶۰ میکروگرم (mcg) در صورت قابل تحمل بودن برسد.

در مورد بیماران دیابتی نوع ۲ که انسولین به کار می‌برند، «پرام لین تاید» را بایستی با دوزهای ۶۰mcg آغاز و آن را تا دوز ۱۲۵mcg (در صورت تحمل) افزایش داد. «پرام لین تاید» در ویال‌های تزریقی استریل ۵ میلی‌لیتری حاوی ۶۰۰mcg/ml به بازار عرضه شده است.

«پرام لین تاید» را بایستی به صورت زیر جلدی بلافارسله قبل از هر وعده غذای اصلی (که حاوی معادل یا بیش از ۲۵۰ کیلو کالری باشد) به کار برد. قبل از استفاده ویال‌های «پرام لین تاید» بایستی در یخچال باشد و از نور محافظت گردد. بنابر توصیه سازنده اگر ویالی بیخ بزند یا بیش از حد حرارت ببیند، بایستی دور انداخته شود.

□ توصیه به بیمار

بیماران بایستی راهنمای مصرف دارو را قبل از آغاز استفاده از آن مطالعه کنند و در هر بار تجدید نسخه نیز این کار را تکرار نمایند. بیماران را در مورد این که «پرام لین تاید» باید بلافارسله قبل یا در حین وعده‌های اصلی غذا مصرف شود و این که مصرف آن جایگزین نیاز به تجویز روزانه انسولین

منجر به افزایش AUC «رامِل تئون» تا ۱۹۰ برابر و افزایش Cmax تا ۷۰ برابر در مقایسه با مصرف «رامِل تئون» به تنها بی می‌شود. متابولیت اصلی «رامِل تئون» فعال بوده حدود

$\frac{1}{5}$ تمایل برای اتصال به گیرنده‌های MT1 و MT2 انسان (به ترتیب) نسبت به ملکول اصلی را دارد. اگرچه پوتنتسی متابولیت اصلی کمتر از ملکول مادر است اما غلظت بالاتر این متابولیت در جریان خون ۲۰ تا ۱۰۰ بار بزرگتر از ملکول «رامِل تئون» است. سایر متابولیت‌های دارو غیر فعال هستند.

از آنجا که اختلال در به خواب رفتن می‌تواند ناشی از یک اختلال فیزیکی یا روانی باشد، درمان عالمی تنها پس از یک ارزیابی دقیق علت بی‌خوابی مجاز شناخته می‌شود. این دارو نباید در مبتلایان به آسیب شدید کبدی به کار رود. مصرف هم‌زمان آن با Fluvoxamine منع گردیده است.

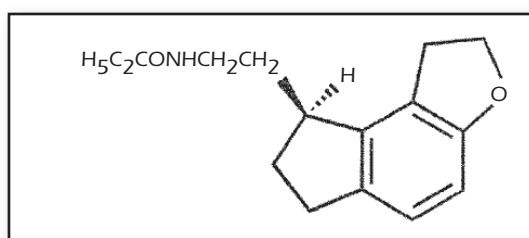
«رامِل تئون» بر گیرنده‌های MT1 و MT2 در خاصیت ایجاد خواب آن مشارکت دارد. همان گونه که این گیرنده‌ها در مقابل ملاتونین اندوزن عمل می‌کنند.

این دارو برای درمان بی‌خوابی ناشی از طولانی شدن «آغاز خواب» مورد تایید قرار گرفته است.

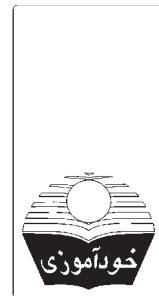
□ فارماکولوژی و فارماکوکینتیک

«رامِل تئون» بر خلاف بنزوپیازپین‌ها موجب کاهش خواب REM نمی‌شود. تمایل قابل ملاحظه‌ای نیز برای گیرنده‌های GABA، با گیرنده‌های نوروپیتایدی، سایتوکین‌ها، 5-HT، DA و اوپیات‌ها ندارد.

«رامِل تئون» به صورت خوراکی تجویز می‌شود و کینتیک آن خطی است. جذب دارو سریع بوده میانه قله غلظت پلاسمایی (Cmax) آن، ۴۵ دقیقه پس از مصرف خوراکی به صورت ناشتا است. وعده غذایی چرب موجب تغییر جذب خوراکی آن می‌شود. آنزیم اصلی دخیل در متابولیسم آن CyP1A2 است که قادر تمندانه توسط فلاووکسامین مهار می‌شود و

شکل ۵ – ملکول Ramelteon

صرف این دارو در بیمارانی که از مهارکننده‌های CyP2C9 از قبیل: فلوکونازول، Imatinib میکونازول، Voriconazol و Zafirlukast استفاده می‌کنند نیز باید با احتیاط انجام شود.

◻ عوارض جانبی

«رامل تئون» به نظر می‌رسد که با دوز خوراکی ۸ میلی‌گرم روزی یک‌بار به خوبی تحمل شود. در کارآزمایی‌های بالینی (با ۲۶۲۰ داوطلب) شایع‌ترین عارضه جانبی همانند گروه دریافت کننده دارونما بود. صرف «رامل تئون» ممکن است همراه با نارسایی غدد فوق کلیه باشد.

◻ مقدار مصرف و چگونگی عرضه

دوز توصیه شده برای بالغین و سالمندان ۸ میلی‌گرم است که ۳۰ دقیقه از رفتن به بستر مصرف می‌شود. دوز موثر و سالم آن برای نوجوانان و کودکان تعیین نشده است. مصرف دارو در حین بارداری و شیردهی نیز مورد بررسی قرار نگرفته است. Remelteon به صورت قرص‌های ۸ میلی‌گرم به بازار عرضه شده است.

◻ توصیه به بیماران

این دارو باید نیم ساعت قبل از خواب مصرف شود. در مبتلایان به آسیب شدید کبدی، مصرف نگردد و در اختلالات خفیف یا متوسط کبد هم با احتیاط شدید تجویز شود.

بیماران بایستی از فعالیت‌هایی که هشیاری می‌طلبد (راندن خودرو) در صورت مصرف این دارو خودداری نمایند.

صرف «رامل تئون» بر روی هورمون‌های دخیل در باروری بالغین اثر دارد منجمله باعث کاهش سطح سرومی تستوسترون و افزایش سطح پرولاکتین می‌شود. اثرات مصرف مزمن آن بر محور باروری در انسان دانسته نیست.

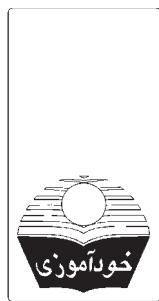
◻ هشدارها

Ramelteon نباید با یک وعده غذای چرب مصرف شود (تغییر جذب دارو) این دارو نباید در کسانی که در حین خواب دچار آپنه شدید هستند یا دچار نوع شدید بیماری انسدادی مزمن ریه (COPD) هستند، مصرف شود. مصرف الكل همزمان مصرف این دارو شدیداً منع شده است.

◻ تداخل‌های دارویی

با توجه به متابولیزه شدن دارو توسط CyP-1A2 احتمال بروز تداخل‌های دارویی معنی دار وجود دارد، لذا علاوه بر عدم مصرف همزمان آن با فلوكسامین، مصرف توامان آن با داروهایی مثل: سیپروفلوکساسین، نوروفلوكساسین، انوکساسین، Mexiletine، تاکرین و Zyleton باید با احتیاط کامل صورت بگیرد.

کارآیی دارو هنگام تجویز آن با القاکننده‌های قدرتمند آنزیم CyP-1A2 از قبیل: ریفارمپین یا مهارکننده‌های CyP-1A2 مثل اتینیل استرادیول تغییر پیدا می‌کند. از نظر تئوری تداخلات مشابهی در مصرف همزمان آن با باربیتورات‌ها، کاربامازین ممکن است رخ بدهد مصرف تباکو (دخانیات) نیز با القا همین آنزیم می‌تواند کاهش غلظت دارو را موجب شود.

می‌کنند (گیرنده‌هایی مثل VEGFR و PDGFR) پس از تجویز قرص‌های «سورافنیب» فراهمی زیستی آن در مقایسه با محلول خوراکی ۳۸ تا ۴۹ درصد است. نیمه عمر حذفی دارو ۴۸ - ۵۲ ساعت بوده غلظت پایدار (SS) آن بعد از هفت روز به دست می‌آید. ۳ ساعت بعد از مصرف خوراکی، قله غلظت پلاسمایی (در صورت مصرف دارو با یک غذای نسبتاً چرب) حاصل می‌شود. فراهمی زیستی آن با و بدون غذای معمولی همانند است اما مصرف همزمان آن با یک غذای بسیار چرب فراهمی زیستی آن را تا ۲۹ درصد در مقایسه با حالت ناشتا کاهش می‌دهد. لذا توصیه شده که این دارو حداقل یک ساعت قبل یا دو ساعت بعد از غذا مصرف شود. اتصال دارو به پروتئین‌های پلاسمای ۹۹/۵ درصد و محل متابولیسم دارو کبد است. دارو بعد از اکسپرید شدن توسط آنزیم CyP3A4 و گلوکورونیده شدن از بدن خارج می‌شود.

▣ هشدارها

پایش هفتگی فشار خون در ۶ هفته اول آغاز درمان توصیه شده است. به علت آن که «سورافنیب» ممکن است موجب خونریزی شود بیماران دریافت کننده وارفارین که «سورافنیب» هم دریافت می‌کنند بایستی منظماً پایش شوند (اندازه‌گیری مرتب pt) به کارگیری این دارو در بیمارانی که قبلاً تحت شیمی درمانی یا رادیوتراپی بوده‌اند ممکن است با تشديد تضعیف مغز استخوان همراه باشد (گزارش مواردی از بروز نوتروپنی

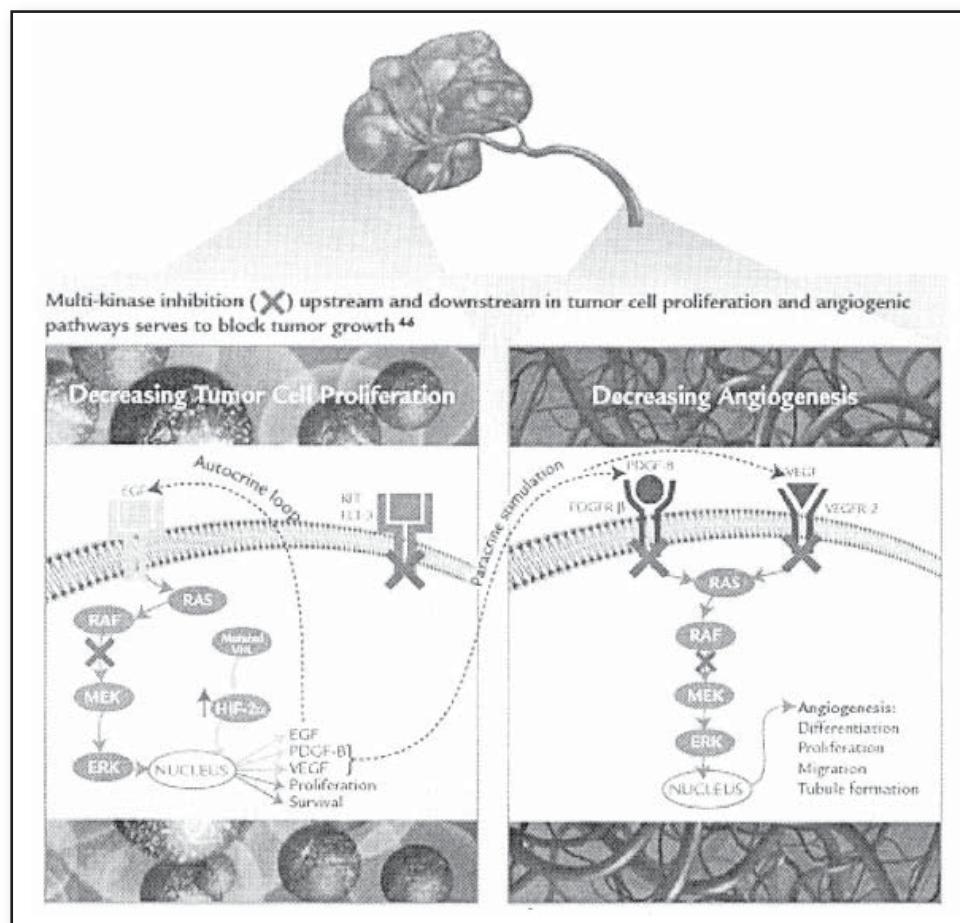
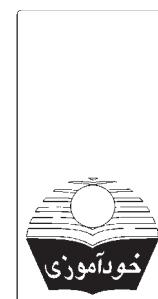
این دارو نباید همراه یا بلافاصله بعد از صرف یک وعده غذای چرب، خورده شود.

■ Sorafenib Tosilate ■ Nexavar

«سورافنیب» یک داروی جدید ضد سرطان است که برای درمان کارسینومای پیشرفته سلول‌های کلیوی (RCC) بزرگ‌سالان که شایع‌ترین نوع سرطان کلیه است به کار می‌رود.

▣ فارماکولوژی

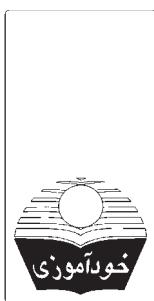
«سورافنیب» یک مهارکننده مولتی کیناز است که سرین / تره‌تونین را هدف قرار می‌دهد علاوه بر این بر گیرنده‌های تیروزین کینازی اثر کرده موجب مهار رشد تومور و نیز رگزایی (آنثیوژن) می‌شود بررسی‌های پیش‌بالینی فعالیت دارو را در مقابل PDGFR- RAF کیناز ۳، VEGFR-2، VEGFR-3 و ... نشان داده است کینازها پروتئین‌های B اختصاصی هستند که در شبکه ارتباطات درون سلولی (مسیرهای نشانه‌پردازی) عملکرد خود را اعمال می‌کنند در سرطان، بررسی‌های اولیه بیانگر آن است که این مسیرها در تکثیر سلول‌های تومور و نیز تکثیر شبکه عروقی (آنثیوژن) عهددهار وظایی‌کلیدی هستند چرا که این فعالیت‌ها منجر به رشد و نیز متاستاز سلول‌های سرطانی می‌شود. بنابراین انسداد این کینازها موجب بلوک مسیرهای نشانه‌پردازی آن‌ها می‌گردد. گیرنده‌های تیروزین کینازی در مسیرهای دخیل در آنتیوژن ایفای نقش

شکل ۶ - محل‌های مهار مولتی‌کینازها (X) توسط Sorafenib و مهار دو فرآیند پرولیفراسیون (سمت چپ) و آنژیوژن (سمت راست)

عفونت‌های فعال (قارچی، ویروسی و ...) بایستی قبل از آغاز درمان با «سورافنیب» عفونتشان به طور کامل درمان شود. بیمارانی که سابقه ابتلا

و ترموبیوسیتوینی موجود است. در بیمارانی با خونریزی فعال منجمله خونریزی دستگاه گوارشی، رعایت احتیاط توصیه شده است. مبتلایان به

نمی‌شود. این بودن و کارآیی داشتن دارو برای کودکان بررسی نشده است. مصرف Sorafenib در بیمارانی که مشکل کبدی، برقان، یا نارسایی کلیوی دارند ($\text{CrCl} < 30 \text{ ml/min.}$) باید با احتیاط کامل صورت بگیرد.

□ تداخل‌های داروبی

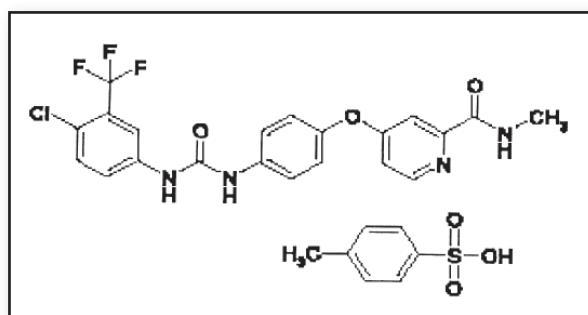
صرف همزمان «سورافنیب» با دوکسوروبیسین منجر به ۲۱ درصد افزایش در سطح زیر منحنی دوکسوروبیسین می‌شود اگرچه اهمیت بالینی این یافته مشخص نیست اما پایش بالینی بیماران دریافت کننده این دارو به صورت همزمان توصیه می‌شود. در مورد مصرف همزمان «سورافنیب» و Irinotecan نیز ۴۲ تا ۴۶ درصد افزایش در سطح زیر منحنی داروی اخیر ایجاد می‌شود که لزوم پایش بالینی را در این مورد نیز ایجاب می‌نماید.

کتوکونازول همانند Sorafenib موجب القاء آنزیم CYP3A4 می‌شود و در صورت مصرف

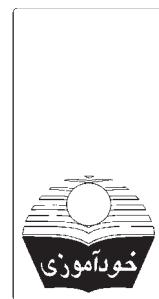
به Varicella Zoster، سایر عفونت‌های هرپسی (منجلمه هرپس سیمپلکس) یا دیگر عفونت‌های ویروسی را دارند، در معرض فعال شدن عفونت در صورت شیمی درمانی هستند.

بیماران تحت درمان Sorafenib نایستی تریقات داخل عضلانی دریافت کنند چرا که مستعد خونریزی، Bruising یا هماتوم در اثر ترومبوسیتوپنی ناشی از این دارو می‌باشد. Sorafenib از نظر مصرف در دوران بارداری در دسته D قرار می‌گیرد. بروز صدمه جنینی بر اساس مطالعات حیوانی محتمل است لذا به بیمارانی که در سنین باروری قرار دارند نایستی توصیه شود که در مقطع درمان با «سورافنیب» از بارداری - با روش‌های مناسب - جلوگیری کنند. در صورت وقوع حاملگی نایستی بیمار را از خطرات احتمالی دارو بر جنین اش آگاه نمود.

شیردهی در حین درمان با این دارو توصیه

شكل ۷ – ملکول Sorafenibe

توصیه کرده که درمان تازمانی که موثر است ادامه پیدا کند یا تازمانی که عوارض دارو غیرقابل تحمل بشود. اگر سمیت رخ داد می‌توان با کاهش دوز دارو به ۴۰۰ میلی‌گرم یکبار در روز یا ۴۰۰ میلی‌گرم یک روز در میان درمان را ادامه داد.

□ توصیه به بیماران

بروشور همراه دارو حاوی اطلاعات سودمندی برای بیماران است که باید به دقت مطالعه شود. برای بیماران مرد و زن اهمیت روش‌های جلوگیری از بارداری در حین درمان توضیح داده شود. به بیماران گفته شود که حداقل زمان این برای باردار شدن ۲ هفته بعد از قطع کامل مصرف دارو است.

این دارو باید با معده خالی و یک لیوان آب مصرف شود. در صورت فراموش کردن مصرف یک دوز دارو، از مصرف آن دوز چشمپوشی و از مصرف دو برابر دوز بعدی خودداری شود. در صورت ظهور گسترش دانه‌های جلدی بالافاصله پزشک معالج در جریان قرار داده شود.

Tygacil ■ با نام تجاری Tygacil

«تیگه‌سیکلین» یک آنتی‌بیوتیک گلیکوسیکلینی وریدی است که از ماینوسیکلین به دست آمده است. این دارو برای عفونت‌های شدید خاصی که به آنتی‌بیوتیک‌های قدیمی مقاوم باشند به کار می‌رود. بنابر گزارش مرکز کنترل بیماری‌ها (CDC) مقاومت در برابر آنتی‌بیوتیک‌ها به شدت

همزمان متابولیسم «سورافنیب» افزایش یافته کاهش غلظت و آثار بالینی آن رخ می‌دهد. «سورافنیب» با مهار رقابتی آنزیم CYP2C9 می‌تواند موجب افزایش غلظت داروهایی شود که به وسیله این آنزیم متابولیزه می‌شوند. هنگام تجویز Sorafenib و سایر سوبستراهای آنزیم CYP2C9 که دارای محدوده درمانی (TI) باریکی هستند [از قبیل: Celecoxib، Diclofenac، Dronabinol، THC، فنی توئین یا فوس فنی توئین (همچنین CYP3A4)، پیروکسی کام، سرتالین (همچنین CYP3A4)، تولبوتامید، توپیرامات و ...] رعایت احتیاط به منظور اجتناب از بروز عوارض جانبی شدید یا جدی توصیه شده است.

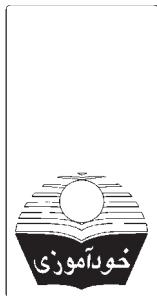
□ عوارض جانبی

بعضی از عوارض جانبی موقت که با «سورافنیب» گزارش شده عبارتند از: راش، اسهال، بالا رفتن فشارخون، قرمزی، تورم دردناک یا تاول در کف دست یا پا.

عارضه جانبی شایع مرتبط با درمان با هر شدتی شامل اسهال، راش، Desquamation، خستگی، واکنش‌های جلدی دست و پا، آلوفیسی، تهوع، خارش، بالا رفتن فشارخون، تهوع و بی‌اشتهاای.

□ دوز دارو و چگونگی عرضه

دوز توصیه «سورافنیب» برای کارسینومای سلول‌های کلید ۴۰۰ میلی‌گرم به صورت خوراکی، دو بار در روز است که حداقل یک ساعت قبل یا دو ساعت بعد از غذا مصرف می‌شود. سازنده دارو

□ فارماکولژی و فارماکوکینتیک
 این دارو اولین آنتیبیوتیک گلیکوسیکلینی است که در امریکا تایید شده است. گلیکوسیکلین‌ها آنتیبیوتیک‌های تتراسیکلینی هستند که جزء Glycyclamido در موقعیت کربن شماره ۹ آن‌ها استقرار یافته است.

Tygecycline یک آنالوگ مستقیم ماینوسیکلین است که همانند ملکول مادر دارای اثر باکتریو استاتیکی می‌باشد اما به علت ساختار منحصر به فرد آن به وسیله دو مکانیسم اصلی مقاومت به تتراسیکلین‌ها تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد (تفعیرات ریبوزومی و اخراج Efflux) از سلول) بنابراین می‌تواند در برابر پاتوژن‌های بیشتری نسبت به تتراسیکلین کارآیی نشان دهد. «تیگه سیکلین» در مقایسه با ماینوسیکلین، ۵ برابر قدرمندانه‌تر به Tigecycline ریبوزوم متصل می‌شود. طیف فعالیت شامل گرم مثبت‌ها، گرم منفی‌ها و بی‌هوازی‌هاست. «تیگه سیکلین» پوشش وسیع‌الطیفی از خود نشان می‌دهد. بعضی از ارگانیسم‌های گرم منفی هوازی که به صورت *In vitro* و نیز بالینی نسبت به «تیگه سیکلین» پاسخ داده‌اند عبارتند از: *E. coli*, *Kelebsiela*, سیتروباکتر فروندي و انتروباکتر کلوآسه آ.

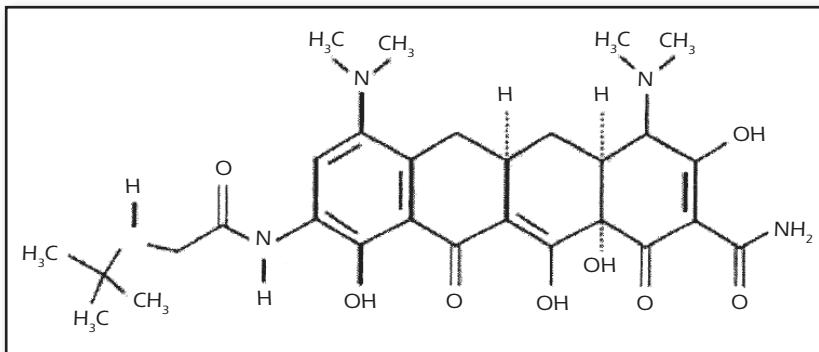
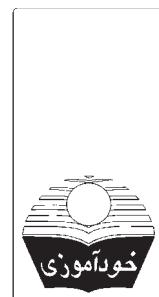
سایر میکرووارگانیسم‌ها گرم منفی هوازی که به صورت *In vitro*, «تیگه سیکلین» در مقابل آنها موثر بوده عبارتند از: آسینه‌توباکتر بومانی، آئرومونا هیدروفیلا، سیتروباکتر کوسنی، انتروباکتر آئروژن، پاستورلا مولتوسیدا، سراتیا مارسنه سنز و

گسترش یافته است به گونه‌ای که بسیاری از باکتری‌های بیماریزا منجمله استرپتوکوک‌ها، استافیلوکوک‌ها، انتروکوکسی‌ها و بسیاری از باکتری‌های گرم منفی اینک به آنتیبیوتیک‌هایی که برای مقابله با آن‌ها به کار می‌رفت مقاوم شده‌اند. از طرفی بیمارانی که گرفتار پاتوژن‌های مقاوم می‌شوند مدت طولانی‌تری در بیمارستان اقامت می‌کنند و نیازمند درمان با چندین آنتیبیوتیک می‌شوند تا خمین زده می‌شود که هزینه مقاومت ضدミکروبی در سیستم‌های مراقبت بهداشتی سالیانه بالغ بر ۴ - ۵ میلیارد دلار باشد.

تایید آنتیبیوتیک‌های جدید در ۲۰ سال گذشته تا ۵۵ درصد کاهش یافته و تنها محدودی آنتیبیوتیک جدید گستردۀ طیف در سال‌های اخیر عرضه شده است. بنابراین به دسته‌های آنتیبیوتیک نوینی نیاز هست تا بتوان با این مقاومت میکروبی فرایند مقابله کرد. «تیگه سیکلین» یک آنتیبیوتیک گستردۀ طیف است که در برابر باکتری‌های مقاوم به دارو (استافیلوکوکوس اورئوس مقاوم به متی‌سیلین - MRSA) کارآیی دارد.

□ موارد مصرف

این آنتیبیوتیک برای درمان عفونت‌های پوست و ساختارهای مرتبط با پوست و عفونت‌های پیچیده داخل شکمی ناشی از گونه‌های مستعد میکروارگانیسم‌ها در بیماران ۱۸ سال به بالا تجویز می‌شود.

شکل ۸ – Tygacil (tygecycline)

شود ممکن است موجب بروز مخاطراتی برای جنین شود. مصرف Tigecycline در حین رشد دندان‌ها (نیمه دوم حاملگی، شیرخوارگی و تا ۸ سالگی) ممکن است موجب تغییر رنگ ماندگار دندان‌ها شود (زرد، خاکستری، قهوه‌ای) کولیت پسودومبران با اکثر عوامل ضد میکروبی گزارش شده و ممکن است از انواع خفیف تا تهدید کننده حیات، شدت داشته باشد.

□ تداخل‌های دارویی

این دارو موجب مهار متابولیسم با واسطه آنزیم‌های سیتوکروم P450 نمی‌شود. این دارو اثر معنی‌داری بر روی آثار وارفارین و INR ندارد (در یک بررسی با دوز منفرد). خود وارفارین اثری بر کینتیک «تیگه سیکلین» ندارد.

□ عوارض جانبی

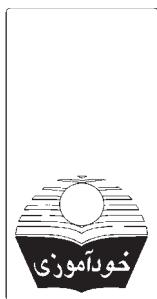
در کارآزمایی‌های بالینی انجام شده با Tigecycline شایع‌ترین عوارض ناشی از درمان عبارت بودند از:

.*stenotrophomonas maltophilia* پسودومونا آکروژینوزا نسبت به این دارو مقاوم است.

Tigecycline باستی برای عفونت‌هایی به کار رود که یا ثابت شده یا به شدت محتمل باشد که به این آنتی‌بیوتیک حساس هستند. شکست در انجام این کار می‌تواند منجر به شکست درمان و دامن زدن به مقاومت در برابر «تیگه سیکلین» بشود. هنگامی که در محیط کشت، حساس بودن باکتری تأیید شد نسبت به به کارگیری یا تعدیل درمان با آنتی‌بیوتیک باید اقدام نمود. حدود ۲۲ درصد دوز تجویزی این دارو بدون تغییر از ادرار خارج می‌شود. میانه نیمه عمر دفعی متعاقب یک دوز منفرد ۱۰۰ میلی‌گرم، ۲۷ ساعت است که پس از چند بار تکرار دوز به ۴۲ ساعت می‌رسد.

□ هشدارها

«تیگه سیکلین» اگر در دوران بارداری تجویز

منفرد در ویال‌های شیشه‌ای ۵ سی‌سی حاوی ۵۰ میلی‌گرم پودر لیوفیلیزه است. دوز توصیه شده برای «تیگه سیکلین» به صورت ۱۰۰ میلی‌گرم در آغاز درمان است که با دوزهای ۵۰ میلی‌گرم هر ۱۲ ساعت دنبال می‌شود. انفوزیون وریدی «تیگه سیکلین» با استی ظرف ۳۰ تا ۶۰ دقیقه و هر ۱۲ ساعت تجویز شود. دوره درمان توصیه شده با این دارو برای عفونت‌های پیچیده پوست و بافت‌های مرتبط یا برای عفونت‌های پیچیده داخل شکمی ۵ تا ۱۴ روز است. دوره درمان باستی از طریق شدت و محل عفونت و پیشرفت (بهبود) بالینی بیمار و وضعیت باکتری هدایت شود. در بیمارانی با آسیب کبدی دوز اولیه باستی ۱۰۰ میلی‌گرم و دوز نگهدارنده ۲۵ میلی‌گرم هر ۱۲ ساعت باشد. بیماران گرفتار آسیب شدید کبدی باستی با احتیاط درمان شده و تحت نظر باشند.

در بیماران دچار آسیب کلیوی یا بیماران تحت همودیالیز نیازی به تنظیم دوز «تیگه سیکلین» وجود ندارد.

□ توصیه به بیمار

به بیمار تذکر داده شود که تزریق محلول «تیگه سیکلین» باستی به صورت انفوزیون وریدی باشد که به طور معمول در بیمارستان و فقط برای درمان عفونت‌های شدید انجام می‌گیرد. بیماران باستی پزشک و داروسازشان را در مورد سابقه بیماری‌های روده‌ای و کبدی (اگر دارند) مطلع گردانند. حاملگی و شیردهی نیز باید

تهوع، استفراغ (که به طور معمول در یکی دو روز اول درمان رخ می‌دهد). اکثر موارد تهوع و استفراغ به صورت خفیف تا متوسط بوده است.

در بیماران درمان شده برای عفونت‌های پوست و ساختارهای مرتبط وقوع تهوع ۳۵ درصد برای «تیگه سیکلین» و ۸/۹ درصد برای ونکومایسین و Aztreonam شده که در بیماران تحت درمان برای عفونت‌های پیچیده داخل شکمی وقوع تهوع ۲۵/۳ درصد برای «تیگه سیکلین» و ۲۰/۵ درصد برای ایمپینم / سیلاستاتین بوده است.

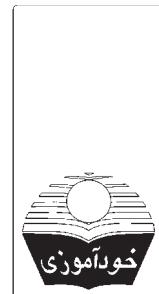
□ عوارض جانبی

در کارآزمایی‌های انجام گرفته بر روی ۱۴۰۰ بیمار تحت درمان با «تیگه سیکلین» دارو به خوبی تحمل شد و عوارض جانبی مشاهده شده همانند تتراسیکلین‌ها بود: تهوع، استفراغ (ممولاً روز اول و دوم درمان)، حساسیت به نور، پانکراتیت و آثار آنتی‌آنabolیکی.

درمان با این دارو همانند سایر آنتی‌بیوتیک‌ها می‌تواند موجب رشد ارگانیسم‌های غیر حساس شود و گرفتاری‌هایی مثل کولیت پس‌دومبران ایجاد نماید. تغییر رنگ ماندگار دندان‌ها هنگامی رخ می‌دهد که آن را در مقطع رشد دندان (نیمه دوم حاملگی، شیرخوارگی و تا سن ۸ سالگی) مورد استفاده قرار دهیم. تجویز آن در زنان حامله مجاز نیست (دسته D داروها برای مصرف در بارداری).

□ مقدار مصرف و عرضه دارو

Tigecycline برای تزریق به صورت دوزهای

اطلاع داده شود. در صورت بروز دشواری تنفس، زرد شدن پوست بلا فاصله باید به اطلاع پزشک بی نظمی قلب، گیجی، راش، تورم دست و پا یا رسانیده شود.

زیرنویس‌ها

1. Glucagon Like Peptide (GLP)
2. rh-IGF-1: Recombinant Human Insuline Like Growth Factor-1
3. Glycosaminoglycans (GAGs)
4. Insulin-like growth factor-binding protein-3 (IGFBP)
5. Disease Modifying Arthritis Rheumatoid Drugs (DMARDs)
6. Self Monitoring Blood Glucose (SMBG).
7. Rapid Eye Movement (REM)
8. Vascular Endothelial Growth Factor Receptor (VEGF-R)
9. Platelet Derived Growth Factor Receptor (PDGFR)

منابع

1. Doering PL, Boothby LA. New Drug Update 2005. Drug Topics 43-51 Feb 20 2005.
2. <http://www.cigna.com/health/mecasermin>
3. <http://www.drugs.com/mtm/orencia>. orencia (Abatacept) for Rheumatoid Arthritis.
4. <http://www.drugs.com/pdr/rozerem>. Rozerem Crametheon) Tablet
5. http://www.drugs.com/pdr/symlin_injection
6. <http://www.drugstopic.com>. Deruiter J, Holston PL. New Anti-Infective Drugs of 2005. Health system CE online for oct. 2005

